

Persoonlijk verslag van het lagerhuisdebat bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken op 5 maart 2012 door mr. drs. N.F. van den Hoff – www.lxpressie.nl

Onderweg in de trein heb ik voldoende tijd om mijn column nog een paar keer te oefenen. Als ik straks de aftrap voor de discussie geef voor het lagerhuisdebat bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken, wil ik dat het goed gaat. Andere treinreizigers zullen wel denken, terwijl ik fluisterend de column een paar keer voorlees.

In de voorbespreking wordt mij verteld dat er 70 aanwezigen in de zaal kunnen. De stoelen zullen tegenover elkaar geplaatst worden. Van mij wordt een scherpe positieve column verwacht om een aanzet voor de discussie te geven. Na de column kunnen de aanwezigen aan de hand van stellingen stemmen en debatteren.

Een leuke opdracht. Wel lastig omdat de actualiteit uit mijn column gehouden wordt. De SG zal de actualiteit in zijn introductie bespreken.

Als ik aankom in de debatzaal zie ik meerdere professionele camera's en een fotograaf. Dit was aanzienlijk meer dan ik verwacht had. Mijn fototoestel kan dus in mijn tas blijven. Alles wordt vastgelegd en eventueel later op intranet geplaatst. Ik hoop het gedeelte van de opnamen van mijn column te ontvangen. Ik vind het erg leerzaam om mijzelf terug te zien.

Via Yammer wordt live verslag gedaan voor de ambtenaren die niet aanwezig kunnen zijn. Hun vragen worden doorgegeven aan de zaal.

Na deze eerst verrassing stond mij nog een verrassing te wachten. Het onderwerp heeft de belangstelling gewekt. Ruim 150 ambtenaren hebben zich aangemeld om aanwezig te zijn.

Na een korte inleiding door de debatteerder en de SG is het tijd voor mijn column.

De column wordt goed ontvangen en is herkenbaar. Blijkbaar op sommige momenten nog grappig ook. Leuk om te ervaren. Ik wil iedereen bedanken voor de positieve reacties, die ik na afloop van het debat en via sociale media heb mogen ontvangen. Ik vond het leuk om te doen en aanwezig te zijn.

Na mijn column is het tijd voor het debat. Iedereen lijkt afwachtend om als eerste het woord te voeren. Ik zou graag willen schrijven, dat de conclusie uit mijn onderzoek onjuist is gebleken en mijn aanbevelingen de plank mislaan. Na vandaag ben ik er nog meer van overtuigd dat mijn missie een goede is. Ambtenaren en diensten hebben kennis van de ruimte van vrijheid van meningsuiting nodig.

In de wet- en regelgeving is veel geregeld. De onbekendheid met deze regels is groot. Hierdoor wordt gezocht naar oplossingen die al bestaan en alle betrokkenen handvatten geven.

Aanwezigen zoeken naar voorbeelden, van wat wel en niet kan, om de bewustwording te verstevigen. Mag een ambtenaar een politieke mening koesteren en deze uiten? Mag een ambtenaar zich kritisch over beleid uitlaten? Antwoorden op deze vragen zijn in de wetgeving en jurisprudentie terug te vinden.

Aanwezigen verwezen in hun reactie op de stellingen naar mijn column. Bijvoorbeeld dat ambtenaren inderdaad meer moeten durven en hun hoofd boven het maaiveld moeten uitsteken. Enkele randvoorwaarden die genoemd worden zijn dat:

- de grenzen aan de ruimte van meningsuiting door alle betrokkenen (ambtenaar, bestuurder, volksvertegenwoordigers) gelijk geïnterpreteerd worden;
- de gemaakte fouten bij het experiment ingecalculeerd worden en niet onnodig afgestraft;
- het vertrouwen in de ambtenaren aanwezig is;
- de ambtenaren gesteund worden door leidinggevende en bestuurder;
- de top als rolmodel optreedt.

Of die randvoorwaarden een oplossing zijn voor de niet uitgesproken vragen, de ongeschreven regels en de zelf opgelegde zelfcensuur? De tijd zal het leren.

Tot het zover is, kan ik nog heel wat uitleggen en toelichten.

Ik sta jullie graag ten dienste.